

OZNÁMENIA O STRATEGICKOM DOKUMENTE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov.

Obec Hiadel'

2. Identifikačné číslo.

IČO: 00313432

3. Adresa sídla.

Obecný úrad Hiadel'
Hiadel' 68
976 61 Lučatín

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa.

Starosta: Ondrej Snopko
Adresa: Obecný úrad Hiadel'
Hiadel' 68
976 61 Lučatín

Tel: 048 / 419 11 41
Email: hiadel@hiadel.sk starosta@hiadel.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie.

Starosta: Ondrej Snopko
Adresa: Obecný úrad Hiadel'
Hiadel' 68
976 61 Lučatín

Tel: 048 / 419 11 41
Email: hiadel@hiadel.sk starosta@hiadel.sk

Miesto na kon.: Obecný úrad Hiadel'
Hiadel' 68
976 61 Lučatín

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hiadel' 2021 – 2030 (aktualizácia)

2. Charakter.

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hiadel' s výhľadom do roku 2030 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na

napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hiadeľ sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Hiadeľ, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Bol aktualizovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

3. Hlavné ciele.

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľádovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Hiadeľ nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Hiadeľ, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu, malej výroby a poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000 Ďumbierske Tatry, Hiadeľské sedlo, Prašivá, ...) a jeho zveľádovanie hlavne v podobe

rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrno historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Hiadeľ je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

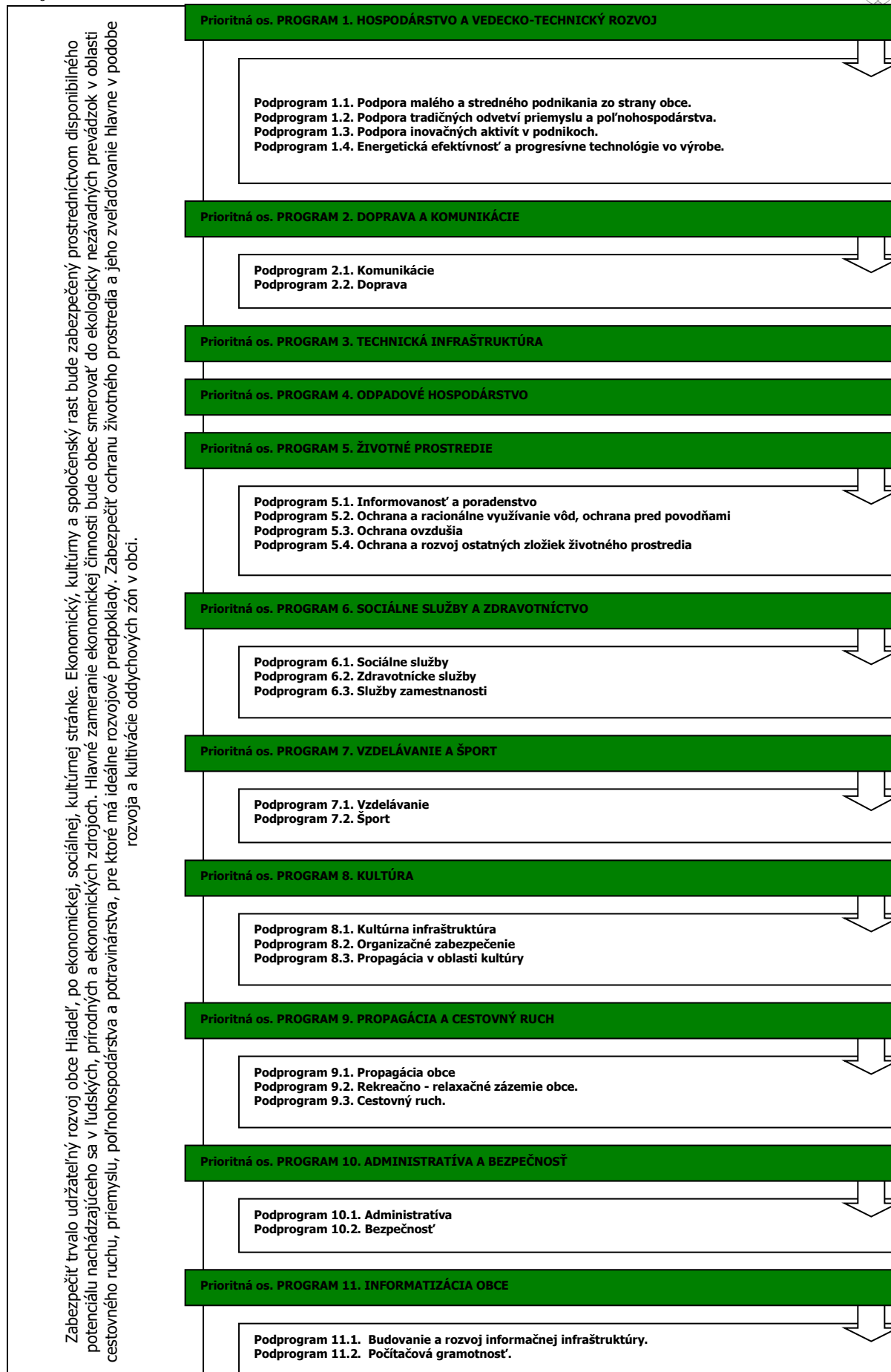
Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hiadeľ na roky 2021 - 2030 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Hiadeľ. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a

zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Výbudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba splaškovej kanalizačnej siete a ČOV.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Marginalizované skupiny.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Pribežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.

Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Modernizácia Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE		

4. Obsah (osnova).

1 ÚVOD

ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE HIADEĽ

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

- 2.1. HISTÓRIA OBCE
- 2.2. PRÍRODNÉ POMERY
- 2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 2.4. DOPRAVA
- 2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 2.6. OBYVATEĽSTVO
- 2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ
- 2.8. BYVANIE
- 2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE
- 2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE
- 2.11. SOCIÁLNA SFÉRA
- 2.12. ZDRAVOTNÍCTVO
- 2.13. ŠPORT
- 2.14. KULTÚRA
- 2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA
- 2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY
- 2.17. CESTOVNÝ RUCH
- 2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2016 – 2020
- 2.19. SAMOSPRÁVA

3 SWOT ANALÝZY

- 3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO
- 3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT
- 3.8 KULTÚRA
- 3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE
- 3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE HIADEĽ

STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HIADEĽ

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE HIADEĽ

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HIADEĽ

- 6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
- 6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
- 6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
- 6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

- 6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 7.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 7.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 7.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 7.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 7.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
- 7.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
- 7.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
- 7.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 7.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 7.11. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HIADEĽ

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRASR OBCE HIADEĽ

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRASR

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

8 AKČNÝ PLÁN

- 8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- 8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
- 8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
- 8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
- 8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA HIADEĽ

- 9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU
- 9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ
- 9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE
- 9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA
- 9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
- 9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
- 9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO
- 9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT
- 9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA
- 9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH
- 9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ
- 9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE
- 10 ZÁVER
- 11 POUŽITÁ LITERATÚRA

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu.

Vzhľadom na charakter tohto strategického dokumentu ako aj vzhľadom k procesu jeho spracovávania, ktorý bol založený na princípe partnerstva, je PHRSR spracovaný v jednom variante ako výsledok dohody jednotlivých členov partnerstva pri zapracovaní prevažnej väčšiny vzniknutých pripomienok.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hiadeľ na roky 2021 - 2030
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2020 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom.

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Hiadeľ je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov zo štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady:

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Programovacieho obdobia 2014 - 2020

- **Partnerská dohoda** na roky 2014-2020.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020**
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“**
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK),
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštatný) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.

- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie.

Obecné zastupiteľstvo obce Hiadeľ

9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie).

Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Hiadeľ o schválení aktualizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hiadeľ na programovacie obdobie 2021 – 2030

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy.

Vstupmi strategického dokumentu sú príslušné právne predpisy v oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva a zhodnotenie všetkých dostupných relevantných údajov o danom území a to z materiálov použitých pri vypracovaní strategického dokumentu.

Vstupy pre PHRSR predstavujú aj finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Na realizáciu programu bude potrebné zabezpečiť aj spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu a rozpočtu samotnej obce.

Pri procese spracovania strategického dokumentu boli premietnuté a zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie.

2. Údaje o výstupoch.

Výstupom implementácie PHRSR bude súbor aktivít, zameraných na posilnenie a skvalitnenie ekonomických, sociálnych a environmentálnych podmienok obce Hiadeľ vyplývajúcich z realizácie jednotlivých opatrení. Tieto aktivity prispievajú nielen ku skvalitneniu infraštruktúry, posilneniu ekonomickej bázy, zvýšeniu konkurencieschopnosti, ale aj k efektívnemu a racionálnemu využívaniu prírodných zdrojov, k ochrane a tvorbe životného prostredia, a tiež k zmierňovaniu mikroklimatických zmien. Výstupy a výsledky implementácie PHRSR budú hodnotené v rámci sledovania hodnôt merateľných ukazovateľov.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

Podpora projektov je zameraná na zlepšenie kvality života v obci s dôrazom na životné prostredie:

- zvýšenie energetickej efektívnosti budov,
- zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou,
- zlepšenie environmentálnych aspektov v obci prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku,
- údržba a dostavba kanalizačnej siete so systémom čistenia splaškových odpadových vôd,
- zlepšenie systémov nakladania s odpadmi s ohľadom na ich druhotné využívanie,

Treba očakávať najmä pozitívne priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie. Niektoré konkrétne aktivity môžu podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle zákona 180/2013 Z. z. v platnom znení, v procese ktorého budú navrhnuté opatrenia na elimináciu, resp. minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Pri realizácii investičných zámerov vyplývajúcich z implementácie PHRSR je určité riziko negatívneho zásahu do životného prostredia, toto však bude eliminované dôsledným posudzovaním zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa zákona č. 180/2013 Z.z. a následnou realizáciou navrhnutých opatrení.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.

V zásade možno konštatovať, že PHRSR sa dotkne všetkých obyvateľov a návštevníkov obce Hiadeľ. PHRSR obce Hiadeľ je plánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov obce. PHRSR vytvára predpoklady pre rozvoj územia, cieľom je získať optimálne urbanistické riešenie územia s doriešením existujúcich územno-technických podmienok a väzieb pre nové plánované využitie. Účelom je teda navrhnuť plnohodnotnú časť obce s vytvorením plôch pre rozvoj bývania a rekreácie. PHRSR rieši problémy v oblasti rozšírenia dopravy a technickej infraštruktúry na základe požiadaviek na novú výstavbu. Význam bude mať doprava z titulu služieb obyvateľstva obce v oblasti dochádzky do obce za špecifickými službami prevádzok lokalizovaných v obci. Regionálne územné vzťahy v regióne vytvárajú tlak aj na zvýšenie kvality prepojení susediacich obcí. Tento zámer pozitívne zmení kvalitu prepravných vzťahov, čo bude mať pozitívny, odľahčujúci efekt na jestvujúcej komunikačnej sieti a podporí tak udržateľnosť rozvoja v subtlých priestorových podmienkach sídla. Návrhy sa týkajú tak prieťahov ciest 3. triedy obmedzením tranzitu nákladnej automobilovej dopravy, ako aj z hľadiska pobytu ľudí vo verejnom priestore miestnych ulíc doplnením sústavy cyklistických cestičiek a chodníkov pri hlavných komunikáciách, zmenami kategórií MK na obytné ulice a pripojením obce na regionálne a nadregionálne cyklistické ťahy spojené s krajinnou štruktúrou.

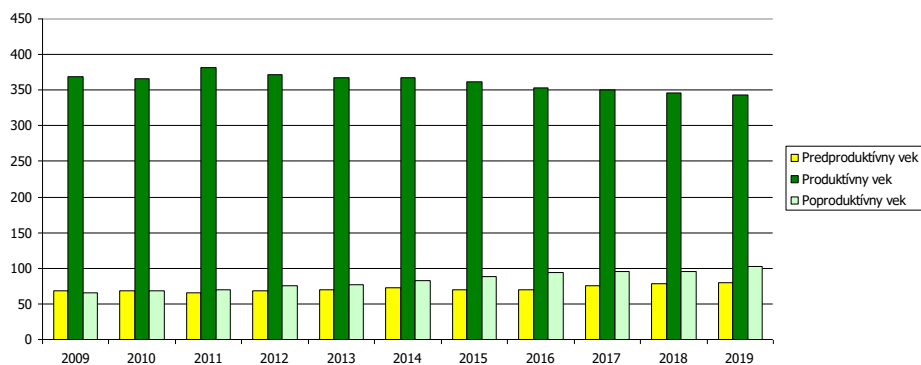
Počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 36. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 12 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 26.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Predproduktívny vek	68	69	66	68	70	72	70	70	75	78	80
Produktívny vek	369	366	381	372	367	367	362	353	350	346	343
Poproduktívny vek	66	68	70	75	77	82	88	94	96	96	102

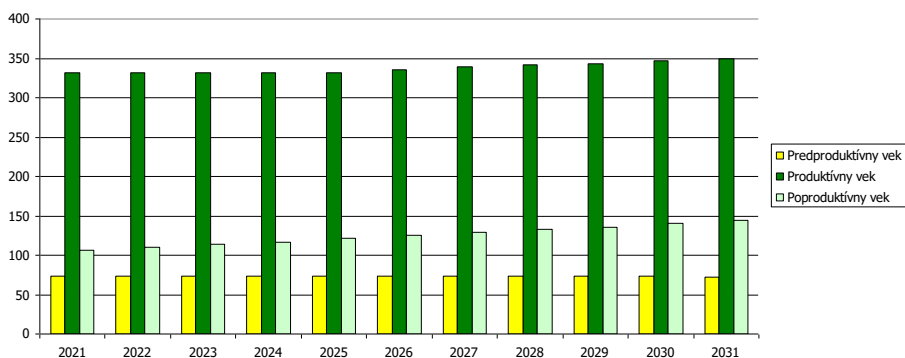
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2020

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách poproduktívneho a predproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2031.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2031

Do roku 2031 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine predproduktívneho, produktívneho a produktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 38 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2031

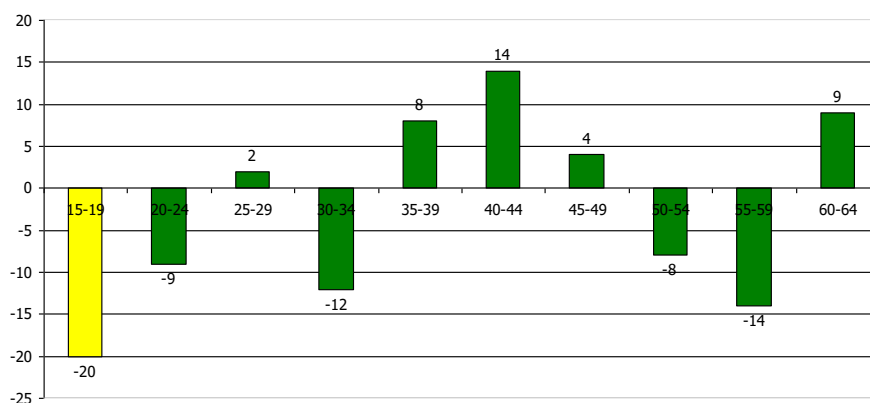
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Predproduktívny vek	74	73	74	73	73	73	73	73	73	73	72
Produktívny vek	332	332	332	332	332	335	339	342	343	347	350
Poproduktívny vek	106	110	114	117	121	125	129	133	136	140	144

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 40 do 44 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2009 až 2019 bol zaznamenaný v skupine 15 až 24 rokov, 30 - 34 a od 55 do 59 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2009 a 2019

Vek	2009	2019	rozdiel 2019 -2009
15-19	43	23	-20
20-24	22	13	-9
25-29	40	42	2
30-34	42	30	-12
35-39	36	44	8
40-44	33	47	14
45-49	35	39	4
50-54	40	32	-8
55-59	47	33	-14
60-64	31	40	9

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2020

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2020

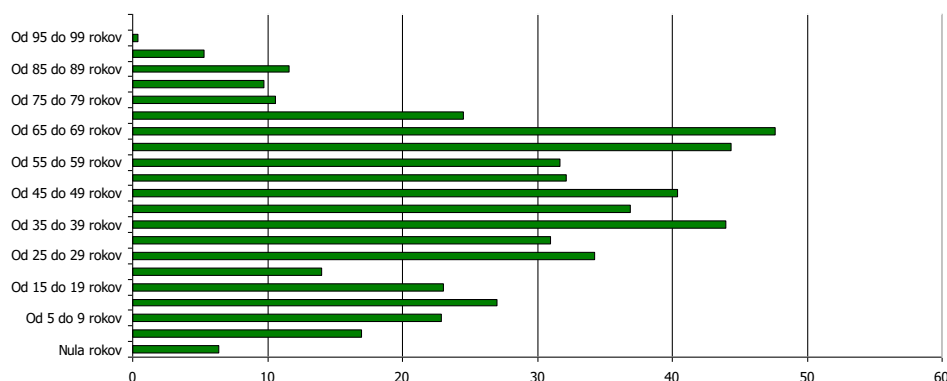
Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca.

Prognózy

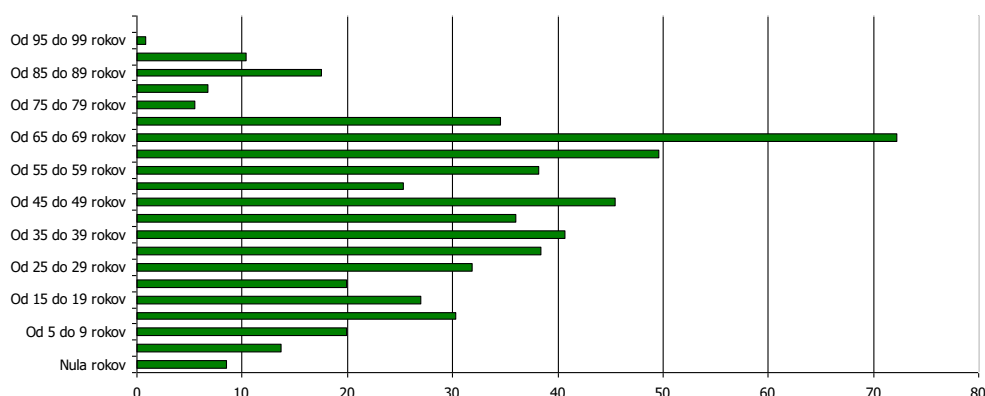
V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov hlavne v dôchodkovom veku. Do roku 2031 by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 573 obyvateľov. K najvyššiemu nárastu by malo dôjsť vo vekovej skupine 65 - 69. Ostatné vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Spolu	515	519	523	527	533	541	547	552	560	566	573
0	6	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8
1-4	17	17	16	16	16	15	15	15	14	14	14
5-9	23	23	22	22	22	21	21	21	21	20	20
10-14	27	28	28	28	29	29	29	29	30	30	30
15-19	23	23	24	24	25	25	25	26	26	27	27
20-24	14	15	15	16	16	17	18	18	19	19	20
25-29	34	34	34	34	33	33	33	33	32	32	32
30-34	31	32	33	34	34	35	36	36	37	38	38
35-39	44	43	43	43	43	42	42	42	41	41	41
40-44	37	37	37	37	37	36	36	36	36	36	36
45-49	40	41	41	42	42	43	43	44	44	45	45
50-54	32	31	31	30	29	29	28	27	27	26	25
55-59	32	30	29	28	29	32	33	33	35	37	38
60-64	44	45	45	46	46	47	47	48	49	49	50
65-69	48	50	53	55	57	60	62	65	67	70	72
70-74	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
75-79	11	10	10	9	9	8	8	7	7	6	6
80-84	10	9	9	9	9	8	8	8	7	7	7
85-89	12	12	13	13	14	15	15	16	16	17	18
90-94	5	6	6	7	7	8	8	9	9	10	10
95-99	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognózovaná veková štruktúra obyvateľstva
2021

2031

Návrh rozvoja bývania v obci je riešený nasledovnými postupmi :

- a. **priebežným skvalitňovaním súčasného bytového fondu** – z vlastnej iniciatívy vlastníkov domov a bytov, využitie rezerv, ktoré predstavuje neobývaný, resp. prechodne obývaný domový a bytový fond v súlade so stanovenými podmienkami,
- b. **dostavbou voľných prelúk – funkčné plochy** v rámci súčasnej uličnej rodinnej zástavby na pozemkoch v zastavanom území obce, využitím dopravne prístupných záhrad v zastavanom území obce.
- c. **návrhom nových lokalít bytových budov (ktoré nezasahujú do chránených území)**

Na základe zhodnotenia územnotechnických daností navrhuje rozvoj bývania na disponibilných plochách v zastavanom území obce a na nových lokalitách. Žiadne tieto plochy nezasahujú do území so zvýšenou potrebou ochrany.

Sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti

Plánovaný rozvoj obce posilní miestne hospodárstvo a zabezpečí jeho diverzifikáciu aj smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam. Aj keď pre výrobu nie sú vymedzené nové plochy, výrobné aktivity sa môžu koncentrovať v existujúcich výrobných areáloch, ktoré majú dostatočné rezervy pre intenzifikáciu. V súvislosti s predpokladom rastu počtu obyvateľov sa navrhuje dobudovanie občianskej vybavenosti a jej koncentrácia v hlavnom uzlovom priestore, definovanom ako centrálna zóna obce. Týmto opatrením sa zabezpečí optimálna pešia dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti celoobecného významu pre všetkých obyvateľov. Regulačné podmienky však umožňujú umiestňovať drobné prevádzky obchodu a služieb (do istého rozsahu zastavaných plôch) aj v iných častiach obce. Zvýšenie kvality a spektra sociálnych služieb prinesú návrhy v oblasti nekomerčnej občianskej vybavenosti. Odporúča sa postupne uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu verejných budov.

Pre rozvoj vzdelávania sa navrhuje rekonštrukcia interiérov materskej školy, modernizácia vnútorného vybavenia, revitalizácia okolia MŠ, zníženie energetickej náročnosti ZŠ s MŠ - LED technológie,

modernizácia tepelného hospodárstva ZŠ s MŠ, výstavba bezbariérového prístupu do ZŠ s MŠ, rekonštrukcia interiérov základnej školy, modernizácia vybavenia škôl a odborných učební.

V oblasti športu sa navrhuje rekonštrukcia revitalizácia areálu futbalového ihriska, výstavba šatní a hygienického zázemia futbalového ihriska, výstavba tribúny na futbalovom ihrisku, výstavba priestorov rýchleho občerstvenia, výstavba menšej multifunkčnej športovej haly.

V oblasti kultúry sa pre obyvateľov navrhuje rekonštrukcia a revitalizácia sály kultúrneho domu, rekonštrukcia elektrických rozvodov v sále kultúrneho domu, modernizácia vybavenia obecnej knižnice – obnova hardvéru a softvéru, zvýšenie počtu bodov pripojenia na internet pre účely čítárne.

Počíta sa tiež s revitalizáciou verejných priestranstiev nielen v centrálnej zóne obce, s výsadbou zelene a s výstavbou rozptylových plôch a chodníkov, doplnením detských atrakcií. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a k zdravému patriotizmu. Rozšírenie športového areálu a vytvorenie ďalších možností pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov, rekreáciu v krajine bude mať pozitívne sociálne dopady. Pre rôzne obecné podujatia, kultúrno-spoločenské a rekreačno-oddychové obecné aktivity v prírodnom prostredí sa navrhuje využívať novo navrhovanú športovo-rekreačnú a oddychovú prírodnú plochu.

Priamy pozitívny vplyv na zdravotný stav obyvateľov bude mať rozvoj športovej infraštruktúry. Navrhované je skvalitnenie vybavenia súčasného futbalového areálu na úroveň viacúčelového športového centra obce.

Nárastom nových obyvateľov obce v predproduktívnom a poproduktívnom veku je potrebné v PHRSR počítať aj so skvalitnením a zlepšením dostupnosti zdravotnej starostlivosti. Pre obyvateľov obce v súčasnosti nie je priamo v obci poskytovaná primárna zdravotnícka starostlivosť. Primárna zdravotnícka starostlivosť bude do budúcnosti smerovať k zvyšovaniu kvality zdravotníckych zariadení, pomôcok, diagnostických prístrojov a pod. pre všetky skupiny obyvateľov, na čo je v súčasnom zariadení dostatok disponibilného priestoru.

PHRSR predpokladá zvýšenie stavebnej aktivity v obci. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

V nevyužívaných disponibilných budovách a alternatívne v rámci podružných centier nových rozvojových zón bývania sa navrhuje umiestniť obecné klubové zariadenie pre denný pobyt miestnych seniorov dôchodcov s možnosťou komplexného vybavenia s programom.

Prijateľnosť činnosti, narušenie pohody a kvality života

Z hľadiska obyvateľstva realizáciu objektov podľa PHRSR obce možno hodnotiť pozitívne, nakoľko sa rozšíri ponuka bývania, pracovných miest a služieb. Vhodnými stavebnými a vegetačnými úpravami sa vytvoria esteticky pôsobivé prvky, čo pozitívne ovplyvní obraz obce a zvýši jej návštevnosť. Možné negatívne pôsobenie pri výstavbe na obyvateľstvo je nepriame prostredníctvom znečistenia ovzdušia, vznikom a nakladaním s odpadmi a hlukom z automobilov. Zaťaženie obyvateľstva znečistením ovzdušia je predovšetkým z vykurovania objektov a z výfukových plynov osobných automobilov. Možno predpokladať, že najvyššie koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí objektov budú nižšie, ako sú príslušné limity. Výstavba nesmie ovplyvniť znečistenie ovzdušia jeho okolia nad prípustnú mieru a tým aj zdravotný stav obyvateľstva ani pri najnepriaznivejších podmienkach. Hygienické požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí stanovuje orgán na ochranu zdravia. Podľa predpisu, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií. Znečistené ovzdušie, najmä v dôsledku silného emisno - imisného zaťaženia zo zdrojov znečisťovania, je potenciálnou hrozbou pre zdravie obyvateľstva. Nepriaznivo na obyvateľstvo vplýva poľnohospodárska výroba a to používaním agrochemikálií, prašnosťou a živočíšnou výrobou (zaťažuje územie najmä pachmi). Podzemné vody sa môžu stať pri lokálnych zdrojoch jedným zo závažných rizikových faktorov zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu, že znečisťujúce látky vyskytujúce sa vo vode pôsobia toxicky na živé organizmy. Strategicky

dokument nezvyšuje funkčné plochy pre poľnohospodársku výrobu. Zdrojmi hluku na území obce je automobilová doprava. V PHRSR je cieľom skvalitňovať a rozširovať dopravnú a technickú infraštruktúru na základe požiadaviek na novú výstavbu. Dopravná dostupnosť jednotlivých územných obvodov bude umožnená po jestvujúcich a taktiež novo navrhovaných pozemných komunikáciách komunikačného systému obce.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.

Lokality NATURA 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **79/409/EHS** o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive);

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **92/43/EHS** o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;

osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

Do katastra obce zasahuje lokalita NATURA 2000.

Názov:	Ďumbierske Tatry
Kód územia:	SKUEV0302
Kraj:	Banskobystrický kraj
Rozloha:	44028,460 ha
Správca územia:	Správa NAPANT
Katastrálne územia :	Baláže, Brezno, Brusno, Bystrá, Demänovská Dolina, Dolná Lehota, Donovaly, Dúbrava, Lučatín, Horná Lehota, Iľanovo, Jarabá, Jasenie, Kráľovská Ľubel'a, Lazisko, Liptovská Lúžna, Liptovská Osada, Liptovská Porúbka, Liptovské Kľačany, Liptovský Ján, Hiadef, Medzibrod, Moštenica, Motyčky, Nemecká, Nižná Boca, Partizánska Ľupča, Pavčina Lehota, Ploštín, Podkonice, Pohronský Bukovec, Priechod, Ráztoka, Staré Hory, Vislavce, Vyšná Boca, Závažná Poruba
Vyhlasovací predpis:	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

4060	Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni	6520	Horské kosné lúky
6170	Alpínske a subalpínske vápnomilné trávinnobylinné porasty	7230	Slatiny s vysokým obsahom báz
9180	Lipovo-javorové sutinové lesy	91D0	Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách
6230	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte	9150	Vápnomilné bukové lesy
9130	Bukové a jedľové kvetnaté lesy	8210	Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
91E0	Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy	8220	Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
8160	Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa	9110	Kyslomilné bukové lesy
6150	Alpínske trávinnobylinné porasty na silikátovom substráte	9140	Javorovo-bukové horské lesy
		4070	Kosodrevina
		91Q0	Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy

6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
9410 Horské smrekové lesy
7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská
6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa

8110 Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni
8310 Nesprístupnené jaskynné útvary
6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae)

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

Barbastella barbastellus
Bombina variegata
Callimorpha quadripunctaria
Campanula serrata
Canis lupus
Carabus variolosus
Cottus gobio
Cucujus cinnaberinus
Cyclamen fatrense
Cypripedium calceolus
Dianthus nitidus
Lucanus cervus
Lutra lutra
Lycaena dispar
Lynx lynx
Mannia triandra

Marmota marmota latirostris
Microtus tatricus
Myotis bechsteinii
Myotis dasycneme
Myotis myotis
Ochryaea tatrensis
Pseudogaurina excellens
Pulsatilla slavica
Pulsatilla subslavica
Rhinolophus hipposideros
Rosalia alpina
Rupicapra rupicapra tatrica
Scapania massolongi
Triturus montandoni
Ursus arctos

Navrhované menežmentové opatrenia

Extenzívne prepásanie ovcami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka) na nelesných pozemkoch
Extenzívne prepásanie hovädzím dobytkom (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)
Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne na nelesných pozemkoch
Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny na nelesných pozemkoch
Odstraňovanie zámerne vysadených drevín na nelesných pozemkoch
Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín
Usmerňovanie návštevnosti územia
Elimináciu vplyvu nepôvodných druhov na pôvodnú faunu
Zvyšovanie rubnej doby
Predlžovanie obnovnej doby
Predĺženie obdobia na zalesnenie a zabezpečenie nového porastu
Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy
Šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty
Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinelo stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny) mimo hlavný tok riek
Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy
Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín na nelesných pozemkoch po dohode s obhospodarovateľom
Protierózne, vodohospodárske, protilávínové, brehoochranné a protideflačné opatrenia
Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce)
Stráženie (napríklad. hniezd dravcov)
Obnova zdroja potravy (zarybňovanie)
Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdnych biotopov vtáctva
Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky
Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality)
Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod. po dohode s obhospodarovateľom

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Cesty I. až III. triedy
Vykonávanie činnosti meniacej stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravu, zasypávanie, odvodňovanie, ťažba trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom
Železničné, lanové a iné dráhy
Mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy
Diaľkové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary
Diaľkové telekomunikačné siete a vedenia
Diaľkové rozvody elektriny
Nekryté športové ihriská
Športové areály

Kryté budovy pre šport
Automobilové, motocyklové a cyklistické dráhy
Skokanské mostíky
Golfové ihriská
Lyžiarske zjazdové trate
Lyžiarske vleky
Ťažba a úprava rudných surovín
Povrchové lomy vápencové, dolomitové
Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov)
Ťažba ostatných nerastov
Umiestnenie vodného diela
Banské stavby a ťažobné zariadenia
Malé vodné elektrárne

Veterné elektrárne
Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia
Spaľovne odpadu
Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu
Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárského, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu
Skládky odpadu
Hotely a motely
Penzióny a chaty s kapacitou nad 20 lôžok
Kempingy
Garáže a kryté parkoviská nad 10 parkovacích miest
Priemyselné budovy a sklady
Priemyselné nádrže a silá
Skladovacie plochy všetky
Len veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery
Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov
Telekomunikačné stožiare a transformačné stanice
Stožiare elektrických vedení, transformačné stanice
Zábavné parky
Zoologické a botanické záhrady
Bytové domy
Ostatné budovy na bývanie (detské domovy, študentské domovy, domovy dôchodcov a útluky pre bezdomovcov a pod.)
Ostatné administratívne, správne budovy nesúvisiace s obhospodarovaním pozemkov
Budovy pre veľkoobchod
Autoservisy
Čerpacie stanice
Dopravné a telekomunikačné budovy
Stanice (autobusové, železničné)
Hangáre a depá
Skladovacie plochy len nad 100 m²
Amfiteátre

Ostatné budovy pre kultúru a verejnú zábavu
Budovy pre školstvo a na vzdelávanie
Budovy pre výskum
Nemocnice, zdravotnícke a sociálne zariadenia
Kaplanky a kostoly
Kríže
Cintoríny
Krematóriá
Ostatné nebytové budovy (nápravné zariadenia, kasárne a pod.)
Zmeny rekreačných objektov na priemyselné
Zmeny poľnohospodárskych objektov na rekreačné (napr. senníky na chaty a pod.)
Zmeny obytných objektov na rekreačné
Zmeny obytných objektov na priemyselné
Zriadenie alebo zrušenie verejných sadov, parkov, okrasných záhrad a inej zelene, ak sú spojené s terénnymi prácami, s odstraňovaním zelene, s vybavením chodníkmi a iným spevnenými plochami, s umiestnením drobnej záhradnej architektúry a technickým prevádz

Diaľnice
Vzletové dráhy, prístavacie dráhy a rolovacie dráhy letísk
Prístavy, plavebné kanály a komory
Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti minimálne o 20 %, ktoré by mohli ohroziť alebo životné prostredie
Zriaďiť poľovnícke zariadenie - zvernica
Zriaďiť rybochovné zariadenie
Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín
Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov
Ťažobné a geotermálne vrtý
Výsypky, odvaly a odkaliská (haldy)
Rekonštrukcie všetkých typov parkov, parčíkov a historických záhrad, bez limitu
Umiestnenie, výsadba a zloženie nepôvodných druhov drevín mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, bez limitu

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminózných hornín
Ťažba a úprava rúdnych surovín
Ťažba a úprava rúdnych surovín na kontakte s tokom pretekajúcim územím
Povrchové veľkokapacitné vápencové a dolomitové lomy
Povrchové malé vápencové a dolomitové lomy ak ide o ťažbu odstrelom
Ťažba keramických a žiaruvzdorných ílov ak ide o vyhradené ložisko
Ťažba ostatných nerastov
Ostatné ťažobné vrtý s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím
Diaľnice
Vzletové dráhy, prístavacie dráhy a rolovacie dráhy letísk
Banské stavby a ťažobné zariadenia
Tepelné, vodné, jadrové alebo iné elektrárne a energetické zariadenia
Spaľovne odpadu
Stavby na spracovanie a ukladanie jadrového odpadu
Stavby hutníckeho, chemického, farmaceutického, petrochemického, strojárského, stavebného, papierenského, drevospracujúceho a iného priemyslu
Skládky odpadu
Zmena v užívaní stavby, ktorá spočíva v podstatnom zvýšení alebo rozšírení výroby alebo činnosti, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie ľudí alebo životné prostredie
Automobilové a motocyklové dráhy
Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale
Terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery

Ťažobné vrtý na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím

Geologické a montanistické lokality

- Hiadel' - štôľňa Fe (k.ú. Hiadel'):
- geologická a montanistická lokalita 48,80236° 19,31639°
Zavalené ústie štôľne, ktorá je súčasťou historického ložiska železných rúd pri Hiadli (18 - 19 stor.). Halda má rozmery 12 x 8 m a výšku 8 až 10 m. Materiál haldy je prehlinený a nápadný svojim hrdzavohnedým sfarbením. Zrudnenie nebolo zaznamenané.
- Hiadel' - štôľňa Sb (k.ú. Hiadel'):
- geologická a montanistická lokalita 48,83372° 19,31611°
CHVÚ, ÚEV Výskyt Sb zrudnenia overovaného štôľňou (4 x 4 m), ústie ktorej je zavalené. Halda má rozmery 20 x 15 m, v haldovom materiáli možno pozorovať kusy iloviny tvorenej kremeňom, albitom, turmalínom a limonitom. Štôľňa je zarazená v migmatizovaných prevažne mylonitizovaných ortorulách.
- Hiadel' - Vážnica (k.ú. Hiadel'):
- geologická a montanistická lokalita 48,80236° 19,31639°
CHVÚ, ÚEV Zavalený vstup do štôľne v metakvartitoch, šírka vstupu je 3 m a jeho výška do 1,5 m. pred štôľňou je malá výrazná halda s rozmermi 6 x 8 m a výškou s úlomkami a balvanmi sivobieleho kremeňa. Vrchný okraj predstavuje bralo v tektonicky deformovaných spodnotriasových kremencoch a kremenných zlepcoch lúčňanského súvrstvia tatrika dlhé 8 m s výškou 4 až 5 m.

PHRSR obce Hiadel' nebude mať negatívny vplyv na chránené územia. Všetky nové aktivity sa budú realizovať mimo území NATURA 2000 a chránených území, prípadne sa budú realizovať po schválení príslušného orgánu štátnej ochrany prírody.

V PHRSR sú plne rešpektované všetky prvky územného systému ekologickej stability regionálnej a nadregionálnej úrovne (RÚSES). Pri umiestňovaní novej zástavby, najmä plôch pre bývanie, boli zohľadňované pásma hygienickej ochrany, resp. ochranné pásma existujúcich stavieb a činností, ktoré predstavujú zóny ich vplyvu na prostredie:

- ochranné pásmo cintorínov
- ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd
- pásmo hygienickej ochrany areálu PD
- ochranné, prístupové pásmo vodných tokov
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, potrubia vysokotlakového a strednotlakového plynovodu, regulačné stanice, potrubia vodovodu a kanalizácie
- ochranné pásmo ciest III. triedy (platia mimo zastavaného územia)

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu.

Uplatnenie dokumentu nepredstavuje riziká z hľadiska životného prostredia.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

Vzhľadom na polohu v území, charakter a rozsah návrhu tento nevyvolá žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení.

- obyvatelia obce Hiadel'

- fyzické a právnické osoby podieľajúce sa na využívaní územia obce
- združenia pôsobiace v obci

2. Zoznam dotknutých subjektov.

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Ministerstvo obrany SR, Sekcia ekonomiky, národný riaditeľ pre infraštruktúru, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR – Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Nám Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Banská Bystrica, Oddelenie územného plánovania,
- Banskobystrický samosprávny kraj
- Regionálna správa ciest BBSK
- Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Banská Bystrica, Pozemkový a lesný odbor,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva
- Okresný úrad, Oddelenie civilnej ochrany a krízového riadenia,
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
- Okresný úrad, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Mlynská dolina 1, 817 04 Bratislava 11
- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
- Stredoslovenská energetika, a.s.,
- Slovenská elektrizačná prenosná sústava, a.s., Mlynské Nivy 59/A, 824 84 Bratislava
- Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia a.s., Mlynské nivy 44, 821 09 Bratislava
- Eustream, a.s., Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava
- Slovak Telecom, Karadžičova 10, 825 13 Bratislava
- Orange Slovensko, Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava
- Telefónica O2 Slovakia s.r.o., Einsteinova 24, 851 01 Bratislava
- Obec Lučatín
- Obec Pohronský Bukovec
- Obec Donovaly

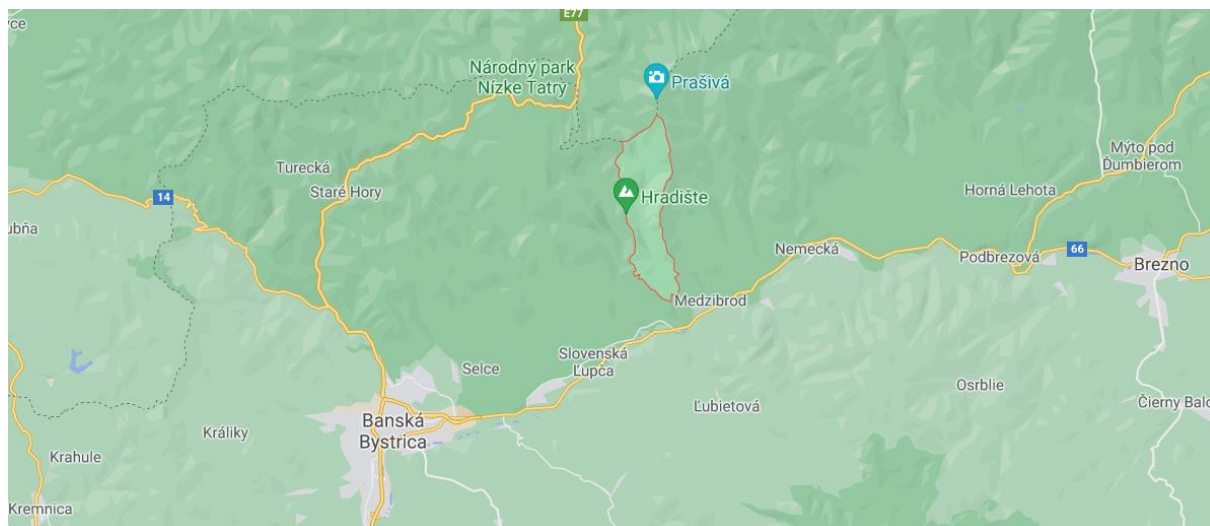
3. Dotknuté susedné štáty.

PHRSR obce Hiadeľ nezasahuje do záujmového územia a pôsobnosti iných štátov.

V. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu).

Pôsobnosť strategického dokumentu vymedzujú nasledujúce mapové podklady.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu.

PHRSR obce Hiadeľ integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Hiadeľ 2021 – 2030 integruje

predchádzajúci PHSR obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda 2021 - 2027, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Agenda 2030. Pri spracovaní strategického dokumentu sa vychádzalo z podkladov (dotazníkový prieskum), kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách.

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Hiadeľ, 16.04.2021

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia.

Starosta obce: Ondrej Snopko, Adresa: Obecný úrad Hiadeľ, Hiadeľ 68, 976 61 Lučatín

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka.

.....
starosta obce

.....
pečiatka